

Środa, 16 stycznia 2019 r.

P8_TA(2019)0032

Sytuacja w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2017 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2017 r. (2018/2103(INI))

(2020/C 411/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jej wejście w życie w UE w dniu 21 stycznia 2011 r. zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie roczne Komisji za rok 2017 w sprawie stosowania Karty praw podstawowych UE ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 2014 r. w sprawie zwalczania korupcji w UE (COM(2014)0038),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 czerwca 2011 r. pt. „Zwalczanie korupcji w UE” (COM(2011)0308),
- uwzględniając europejski filar praw socjalnych,
- uwzględniając Drugie Badanie Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji (EU-MIDIS II),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 30 sierpnia 2017 r. pt. „Przegląd śródkresowy unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów” (COM(2017)0458),
- uwzględniając odniesienia zawarte w poprzednich sprawozdaniach dotyczących stanu praw podstawowych w Unii Europejskiej,
- uwzględniając poprzednie rezolucje Parlamentu Europejskiego, a także innych instytucji oraz agencji europejskich i międzynarodowych,
- uwzględniając sprawozdania krajowych, europejskich i międzynarodowych organizacji pozarządowych,

⁽¹⁾ Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁽⁵⁾ Komisja Europejska, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/aid_development_cooperation_fundamental_rights/1_en_act_part1_v4_2.pdf

Środa, 16 stycznia 2019 r.

- uwzględniając prace prowadzone przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), Radę Europy i Komisję Wenecką,
 - uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) za rok 2017 dotyczące praw podstawowych ⁽¹⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie FRA pt. „Antisemitism – Overview of data available in the European Union 2006–2016” [Antysemityzm – Przegląd danych dostępnych w Unii Europejskiej w latach 2006–2016],
 - uwzględniając orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Romów pt. „Antycyganizm w Europie i uznanie przez UE dnia pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej” ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2017 r. w sprawie aspektów praw podstawowych w integracji Romów w UE: walka z antycygańskością ⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie walki z antysemityzmem ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym i potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie ochrony i niedyskryminacji mniejszości w państwach członkowskich UE ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając prace Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Komisji Spraw Konstytucyjnych, Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisji Petycji,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A8-0466/2018),
- A. mając na uwadze, że poszanowanie praworządności jest warunkiem wstępnym ochrony praw podstawowych, oraz mając na uwadze, że państwa członkowskie ponoszą ostateczną odpowiedzialność za ochronę praw człowieka wszystkich ludzi w drodze uchwalania i wdrażania międzynarodowych traktatów i konwencji dotyczących praw człowieka; mając na uwadze, że praworządność, demokracja i prawa podstawowe powinny być stale umacniane; mając na uwadze, że wszelkie próby podważenia tych zasad odbywają się ze szkodą nie tylko dla danego państwa członkowskiego, lecz również całej Unii; mając na uwadze, że korupcja jest poważnym zagrożeniem dla demokracji, praworządności i praw podstawowych oraz szkodzi wszystkim państwom członkowskim oraz całej UE; mając na uwadze, że ramy prawne dotyczące zwalczania korupcji nadal są stosowane w niejednolity sposób w państwach członkowskich;
- B. mając na uwadze liczne apele Parlamentu wyrażane za pośrednictwem rezolucji i sprawozdań, aby państwa członkowskie wdrożyły odpowiednie strategie polityczne w celu zapewnienia poszanowania praw społecznych, politycznych i gospodarczych osób niepełnosprawnych, osób starszych i osób wymagających szczególnego traktowania; mając na uwadze, że istnieje silny związek między prawami mniejszości a zasadą praworządności; mając na uwadze, że w art. 2 TUE wyraźnie wspomniano o prawach osób należących do mniejszości i że prawa te zasługują na takie samo traktowanie jak inne prawa zawarte w traktatach;

⁽¹⁾ Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), Sprawozdanie dotyczące praw podstawowych za 2017 r., <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/fundamental-rights-report-2017>

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0095.

⁽³⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 171.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 307 z 30.8.2018, s. 183.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 9.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 463 z 21.12.2018, s. 21.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

- C. mając na uwadze, że w 2017 r. wciąż napływali do Europy migranci i osoby ubiegające się o azyl, lecz zamykanych jest coraz więcej granic i portów; mając na uwadze, że fakt ten wymaga prawdziwej unijnej solidarności w celu stworzenia odpowiednich struktur przyjmowania osób najbardziej potrzebujących pomocy i będących w najtrudniejszej sytuacji; mając na uwadze, że wielu migrantów i wiele osób ubiegających się o azyl szukających schronienia w UE jest zdanych na łaskę przemytników i przestępców oraz narażonych na naruszenie przysługujących im praw, w tym na przemoc, nadużycia i wykorzystywanie; mając na uwadze, że kobiety i dzieci są większym stopniem narażone na ryzyko handlu ludźmi i wykorzystania seksualnego ze strony handlarzy ludźmi, w związku z czym należy stworzyć i wzmocnić systemy ochrony dzieci, aby zapobiegać przemocy, nadużyciom, zaniedbaniu i wykorzystywaniu dzieci oraz reagować na nie, zgodnie z zobowiązaniami zapisanymi w planie działania z Valetty oraz rezolucją Parlamentu Europejskiego z dnia 3 maja 2018 r. w sprawie ochrony migrujących dzieci (⁽¹⁾);
- D. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnego sprawozdawcy Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie propagowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności w warunkach walki z terroryzmem stwierdza się, że państwa mają obowiązek chronić swoją ludność przed aktami terroryzmu, ale środki bezpieczeństwa, w tym środki zwalczania terroryzmu, należy stosować zgodnie z zasadą praworządności i w poszanowaniu praw podstawowych;
- E. mając na uwadze, że w sprawozdaniu FRA pt. „Przemoc wobec kobiet: badanie na poziomie UE” opublikowanym w marcu 2014 r. stwierdzono, iż jedna trzecia wszystkich kobiet w Europie doświadczyła aktów przemocy fizycznej lub seksualnej co najmniej raz w ciągu dorosłego życia, 20 % doświadczyło molestowania w internecie, jedna na 20 kobiet została zgwałcona, a ponad jedna dziesiąta kobiet padła ofiarą przemocy seksualnej z użyciem siły, podkreśla, przemoc wobec kobiet należy zwalczać we wszystkich państwach członkowskich UE, w tym w państwach, które nie ratyfikowały dotychczas Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencji stambulskiej), zważywszy na rozmiar problemu, poważne skutki przemocy oraz jej wpływ na życie kobiet, a także na całe społeczeństwo; mając na uwadze, że niepełnosprawne kobiety są w większym stopniu narażone na przemoc domową i napaści na tle seksualnym niż kobiety pełnosprawne;
- F. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta w UE doświadczają strukturalnych nierówności w traktowaniu płci w różnych formach i w zróżnicowanych okolicznościach – w tym dyskryminacji ze względu na płeć, molestowania seksualnego, przemocy ze względu na płeć i mizoginicznej mowy nienawiści – co poważnie ogranicza ich zdolność do korzystania z przysługujących im praw i do udziału w społeczeństwie na równych prawach; mając na uwadze, że w 2017 r. ruch #MeToo uświadomił skalę i intensywność molestowania seksualnego oraz przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, jakich doświadczają kobiety; mając na uwadze, że chociaż ruch #MeToo nadał pewien pozytywny impuls na rzecz równouprawnienia płci, przypadki molestowania seksualnego oraz przemocy na tle seksualnym i płciowym nadal są zjawiskiem powszechnym; mając na uwadze, że sprawozdania z ostatnich lat wskazują na narastający sprzeciw wobec praw kobiet i równouprawnienia płci w UE; mając na uwadze, że kobiety w Unii Europejskiej nie mają równego prawa do aborcji ze względu na rozbieżną politykę i przepisy prawne obowiązujące w poszczególnych państwach członkowskich;
- G. mając na uwadze, że w społeczeństwach demokratycznych wolność wypowiedzi i zgromadzeń jest jednym z instrumentów, za pomocą których ludzie mogą uczestniczyć w debacie publicznej i wprowadzać zmiany społeczne; mając na uwadze, że wolność, pluralizm i niezależność mediów stanowią kluczowe elementy prawa do wolności wypowiedzi i mają zasadnicze znaczenie dla demokratycznego funkcjonowania UE i jej państw członkowskich; mając na uwadze, że dziennikarzom i innym osobom zaangażowanym w działalność medialną w UE grożą wielorakie ataki, groźby, naciski, a nawet zabójstwa ze strony podmiotów państwowych i niepaństwowych; mając na uwadze, że dziennikarka Daphne Caruana Galizia, która specjalizowała się w badaniu skandali związanych z uchylaniem się od opodatkowania, oszustw podatkowych, korupcji i prania pieniędzy, została zamordowana na Malcie po tym, jak poinformowała o szeregu zagrożeń, a niezależne dochodzenia muszą umożliwić pełną identyfikację sprawców w celu postawienia ich przed sądem; mając na uwadze zasadniczą rolę, jaką w demokracji odgrywają prasa i organizacje społeczeństwa obywatelskiego;
- H. mając na uwadze, że art. 21 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stanowi, iż zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, religię lub wyznanie, język, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, wiek lub orientację seksualną; mając na uwadze, że wolność myśli, sumienia i wyznania jest gwarantowana przez art. 10 Karty praw podstawowych UE i art. 9 Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności; mając na

(¹) Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0201.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

uwadze, że podmioty opiniotwórcze i politycy w całej UE zaczynają postrzegać jako normalne utrzymujące się postawy rasistowskie i ksenofobiczne w państwach członkowskich, przyczyniając się do klimatu społecznego, który stanowi podatny grunt dla rasizmu, dyskryminacji i przestępstw z nienawiści; mając na uwadze, że opinie te są sprzeczne ze wspólnymi wartościami europejskimi, do których przestrzegania zobowiązały się wszystkie państwa członkowskie;

- I. mając na uwadze, że migranci, potomkowie migrantów i członkowie mniejszości społeczno-kulturowych nadal mierzą się z występującą powszechnie dyskryminacją w całej UE i we wszystkich dziedzinach życia; mając na uwadze, że w badaniach przeprowadzonych przez FRA podkreślono, że ofiary o nieuregulowanym statusie pobytu odnoszą się niechętnie do zgłaszania nadużyć jakimkolwiek organowi publicznemu, a posiadanie statusu imigranta zwiększa ryzyko stania się ofiarą przestępstwa; mając na uwadze, że pomimo licznych apeli kierowanych do Komisji podjęto jedynie ograniczone kroki, aby zapewnić skuteczną ochronę mniejszości;
- J. mając na uwadze, że FRA stała się centrum doskonałości w dostarczaniu instytucjom UE i państwom członkowskim danych dotyczących praw podstawowych;

Praworządność, demokracja i prawa podstawowe

1. stwierdza, że podział władzy i niezawisłość sądownictwa są kluczowe dla zapewnienia skutecznego funkcjonowania praworządności w każdym społeczeństwie; przypomina, że pojęcie to jest zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka z 1948 r. oraz w art. 47 Karty praw podstawowych UE, a zwłaszcza w zasadach równości wobec prawa, domniemania niewinności i prawa do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia spraw przez właściwy, niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony prawem; przypomina, że te podstawowe wartości przyświecały redagowaniu artykułów wprowadzających traktatów europejskich, które podpisały wszystkie państwa członkowskie i których zobowiązały się przestrzegać; oświadcza, że ani suwerenność krajowa, ani zasada pomocniczości nie mogą stanowić uzasadnienia dla systematycznego odmawiania przez dane państwo członkowskie przestrzegania podstawowych wartości UE i traktatów;

2. przypomina, że praworządność stanowi element i warunek wstępny ochrony wszystkich wartości wymienionych w art. 2 TUE; wzywa wszystkie zainteresowane podmioty na szczeblu unijnym i krajowym, w tym rządy, parlamenty i organy sądowe, aby nie szczędziły wysiłków na rzecz poszanowania i umocnienia praworządności; przypomina, że zadaniem tych podmiotów jest reagowanie, gdy praworządność jest zagrożona, oraz że odgrywają one ważną rolę w zapobieganiu erozji praworządności, która nie jest bezwarunkowym stosowaniem prawa, lecz demokratyczną akceptacją rządów prawa z pełnym poszanowaniem konwencji międzynarodowych oraz, w szczególności, praw demokratycznej opozycji i praw mniejszości;

3. zdecydowanie potępia starania rządów niektórych państw członkowskich dążące do osłabienia podziału władzy i niezależności wymiaru sprawiedliwości; wyraża zaniepokojenie, że pomimo przyjęcia w większości państw członkowskich przepisów mających na celu zagwarantowanie niezależności i bezstronności wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z normami Rady Europy, nadal utrzymują się problemy w zakresie sposobu realizacji tych norm, wskutek czego krajowe wymiary sprawiedliwości są nadal otwarte na wpływy polityczne, przez co społeczeństwo coraz częściej postrzega proces sądowy jako podatny na ingerencję i stwierdza stronniczość poszczególnych sędziów; przypomina, że zgodnie z art. 17 ust. 1 TUE i jako strażniczka traktatów Komisja ma legitymację i uprawnienia do zapewnienia stosowania traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na mocy traktatów, w tym do zapewnienia przestrzegania przez wszystkie państwa członkowskie zasad praworządności i innych wartości zapisanych w art. 2 TUE;

4. zwraca uwagę na starania podejmowane przez Komisję i Radę w celu dopilnowania, żeby wszystkie państwa członkowskie w pełni przestrzegały zasad praworządności, demokracji i praw podstawowych, ale odnotowuje również dotychczasowy ograniczony wpływ postępowań wszczętych na mocy art. 7 ust. 1 TUE; jest zdania, że UE powinna mieć możliwość wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko państwom członkowskim, które nie przestrzegają już wartości zapisanych w art. 2 TUE, oraz że art. 7 TUE powinien zostać uruchomiony, jeżeli zawiodą wszystkie inne środki; jest zdania, że nieskuteczność UE w odniesieniu do położenia w niektórych państwach członkowskich kresu poważnym i nieustającym naruszeniom wartości, o których mowa w art. 2 TUE, podważa zarówno zaufanie między państwami członkowskimi, jak i wiarygodność UE; podkreśla ponadto, że ciągła niezdolność do przeciwdziałania tym naruszeniom zachęciła inne państwa członkowskie do podążania tą samą drogą; zwraca się do Rady o zbadanie i podjęcie działań następczych w odniesieniu do wszelkich wniosków Komisji i Parlamentu dotyczących postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i ewentualnych sankcji;

5. przypomina o konieczności prowadzenia bezstronnej i regularnej oceny sytuacji w zakresie praworządności, demokracji i praw podstawowych we wszystkich państwach członkowskich; podkreśla, że ocena ta powinna się opierać na obiektywnych kryteriach; przypomina w związku z powyższym, że Rada ma również do odegrania kluczową rolę w ochronie praworządności i innych wartości, o których mowa w art. 2 TUE, i z zadowoleniem przyjmuje wysiłki

Środa, 16 stycznia 2019 r.

niektórych państw członkowskich mające na celu zadbanie o to, by w Radzie prowadzona była regularna ocena sytuacji w zakresie praworządności w każdym państwie członkowskim; wzywa Radę do szybkiego podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia tego celu; ponadto przypomina rezolucję Parlamentu z dnia 25 października 2016 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w kwestii utworzenia unijnego mechanizmu dotyczącego demokracji, praworządności i praw podstawowych⁽¹⁾; ponownie wzywa Komisję, aby na podstawie art. 295 TFUE przedstawiła wniosek dotyczący zawarcia Paktu Unii Europejskiej na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych w formie porozumienia międzyinstytucjonalnego określającego uzgodnienia ułatwiające współpracę między instytucjami Unii a państwami członkowskimi na mocy art. 7 TUE; uważa, że byłby to uczciwy, wyważony, regularny i prewencyjny mechanizm mający zastosowanie do ewentualnych przypadków naruszeń wartości wymienionych w art. 2 TUE i mógłby funkcjonować na wzór europejskiego semestru w zakresie polityki gospodarczej; przypomina o nierozzerwalnym związku między praworządnością a prawami podstawowymi oraz o konieczności uświadomienia w większej mierze wszystkim Europejczykom wspólnych wartości UE i postanowień Karty; podkreśla, że ważne jest, by Parlament wysłał delegacje ad hoc do państw członkowskich w przypadku istnienia wyraźnych dowodów wskazujących na poważne naruszenia demokracji, praworządności i praw podstawowych;

6. podziela pogląd, że ocena praworządności powinna opierać się na solidnych, obiektywnych i porównywalnych danych oraz analizie; przypomina, że prawa podstawowe powinny stanowić część oceny skutków w przypadku wszystkich wniosków ustawodawczych; w związku z powyższym z zadowoleniem przyjmuje opracowany przez FRA nowy system informacyjny Unii Europejskiej o prawach podstawowych (EFRIS), w ramach którego gromadzone będą wszystkie informacje dotyczące praw podstawowych, przekazywane w ramach różnorodnych mechanizmów na szczeblu ONZ, Rady Europy i UE;

7. wskazuje, że poprawa jakości, niezależności i skuteczności krajowych wymiarów sprawiedliwości, a w szczególności w przypadku sędziów, prokuratorów i prawników, pozostaje głównym priorytetem Unii Europejskiej; podkreśla, że istnieje pilna potrzeba wprowadzenia podejścia uwzględniającego problematykę płci do systemów prawnych i sądowych państw członkowskich, w tym rozwijania i instytucjonalizacji aspektu płci dzięki realizacji programów szkoleniowych dla wszystkich pracowników wymiaru sprawiedliwości;

8. podkreśla, że korupcja nie tylko stanowi istotną przeszkodę systemową dla urzeczywistnienia demokracji i poszanowania praworządności, ale także może prowadzić do wielu naruszeń praw podstawowych, przez co poważnie zagraża stosowaniu zasady równego traktowania wszystkich obywateli; wyraża zaniepokojenie z powodu przedstawianych w niektórych państwach członkowskich inicjatyw ustawodawczych, które mogą zaprzepaścić reformy przyjęte uprzednio w celu skuteczniejszego przeciwdziałania korupcji; w związku z powyższym wzywa wszystkie państwa członkowskie i instytucje UE do zdecydowanego zwalczania korupcji systemowej i opracowania skutecznych instrumentów na rzecz zapobiegania korupcji, jej zwalczania i karania, a także systematycznego monitorowania wykorzystania funduszy publicznych; w tym celu wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do ułatwienia szybkiego utworzenia Prokuratury Europejskiej (EPPO); wzywa te państwa członkowskie, które nie ogłosiły jeszcze zamiaru przystąpienia do EPPO, by to uczyniły; wyraża ubolewanie, że Komisja postanowiła nie publikować drugiego dwuletniego sprawozdania o zwalczaniu korupcji w UE, i wzywa Komisję do dalszego publikowania sprawozdań o zwalczaniu korupcji; podkreśla, że zapewnienie arkuszy informacyjnych na temat zwalczania korupcji w ramach europejskiego semestru nie jest dostatecznie skutecznym środkiem, aby jednoznacznie umieścić kwestię korupcji w planie działania; przyjmuje z zadowoleniem oświadczenie Komisji zawarte w komunikacie pt. „Zwalczanie korupcji w UE”, zgodnie z którym będzie ona dążyć do uzyskania zgody na przystąpienie do GRECO, sieci na rzecz zwalczania korupcji powołanej przez Radę Europy;

9. podkreśla znaczenie swobody przemieszczania się i pobytu jako jednego z najważniejszych praw podstawowych gwarantowanych przez UE; podkreśla, że brexit wpływa bezpośrednio na życie milionów obywateli europejskich, w szczególności obywateli UE mieszkających w Zjednoczonym Królestwie i obywateli Zjednoczonego Królestwa mieszkających w UE-27, oraz podkreśla, że ochrona praw podstawowych osób powinna mieć takie samo znaczenie jak inne aspekty; apeluje, by w następstwie brexitu chronić prawa podstawowych obywateli UE i członków ich rodzin, którzy skorzystali ze swobody przemieszczania się i zmienili miejsce zamieszkania na terenie Unii;

10. podkreśla, że wszelkie działania podejmowane w celu zwalczania terroryzmu lub przestępczości zorganizowanej muszą przestrzegać zasad demokracji, praworządności i praw podstawowych w UE; z zaniepokojeniem stwierdza, że organy publiczne coraz częściej stosują środki administracyjne niekompatybilne z zasadami stanowiącymi podstawę praworządności, a strategie polityczne prowadzone w tej dziedzinie są wykorzystywane do przeciwdziałania rosnącej

⁽¹⁾ Dz.U. C 215 z 19.6.2018, s. 162.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

liczbie przestępstw i wykroczeń, w szczególności w ramach środków podejmowanych na mocy stanu wyjątkowego; apeluje do państw członkowskich, aby zadbały o to, by wszystkie przepisy o stanie wyjątkowym były zgodne z zasadami proporcjonalności i konieczności oraz by środki podejmowane w tych ramach miały wyraźnie ograniczony zakres czasowy i by podlegały regularnej demokratycznej kontroli; sprzeciwia się myleniu migracji z terroryzmem i stosowaniu środków przeciwdziałania terroryzmowi w celu kontrolowania niektórych ruchów migracyjnych;

Migracja

11. potępia nadużycia i naruszenia praw człowieka, których ofiarami są migranci i uchodźcy, w szczególności w odniesieniu do dostępu do terytorium, warunków przyjmowania, procedur azylowych, zatrzymywania imigrantów oraz ochrony osób wymagających szczególnego traktowania, a także podkreśla znaczenie przestrzegania przez państwa członkowskie wspólnego pakietu środków w dziedzinie azylu przyjętego przez Unię i jego pełnej transpozycji; przypomina, że dzieci stanowią niemal jedną trzecią osób wnioskujących o azyl i że są one szczególnie narażone; wzywa Unię i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz zapobiegania zaginięciom nieletnich pozbawionych opieki; przypomina, że prawo do azylu jest wyraźnie chronione na mocy art. 18 Karty praw podstawowych; z zaniepokojeniem zauważa, że przyspieszone procedury, wykazy bezpiecznych państw, a także procedura odesłania w ramach zasad systemu dublińskiego stwarzają dla osób LGBTI ubiegających się o azyl zwiększone ryzyko deportacji – jeszcze przed uzyskaniem możliwości uzasadnienia wniosku o udzielenie azylu – do państw trzecich lub innych państw członkowskich, w których osoby te obawiają się prześladowania ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe;

12. wzywa państwa członkowskie, by zwróciły się do swoich władz państwowych o zbadanie, czy mogą osiągać swoje uzasadnione cele, stosując środki przymusu łagodniejsze niż zatrzymanie, oraz o przedstawianie pełnego uzasadnienia na podstawie faktów i argumentacji prawnej w przypadku decyzji o zatrzymaniu osób ubiegających się o azyl, uchodźców i migrantów; przypomina, że wszystkie państwa członkowskie są sygnatariuszami konwencji genewskich, a w związku z tym są zobowiązane do zadbania o to, by przestrzegane były wszystkie postanowienia konwencji niezależnie od okoliczności; podkreśla, że migrantki spotykają się z podwójną dyskryminacją jako migranci i jako kobiety, oraz wskazuje na szczególne okoliczności, które mogą wystąpić podczas ich podróży migracyjnej, w szczególności w ośrodkach detencyjnych lub recepcyjnych, przede wszystkim na nękanie i zagrożenie dla bezpieczeństwa, integralności fizycznej i prywatności, a także wskazuje na potrzeby migrantek pod względem dostępu do wyrobów higienicznych dla kobiet i środków z zakresu zdrowia reprodukcyjnego; wzywa do stworzenia i wzmocnienia systemów ochrony kobiet w celu zapobiegania przemocy, nadużyciom, zaniedbaniu i wykorzystywaniu, których są one ofiarami, oraz zwalczania tych zjawisk, zgodnie z zobowiązaniami zawartymi w planie działania z Valletty;

13. przypomina, że UNICEF wielokrotnie stwierdzał, iż w żadnym przypadku zatrzymanie nie będzie miało na względzie dobra dziecka oraz że należy opracować alternatywne rozwiązania w stosunku do zatrzymania, niezależnie od tego, czy dziecku towarzyszy jego rodzina, czy też nie; apeluje o opracowanie i wprowadzenie specjalnych procedur w celu zapewnienia ochrony wszystkich dzieci zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka; podkreśla, że odseparowanie od rodzin, w tym w przypadku zatrzymania, naraża kobiety i dzieci na większe zagrożenia; podkreśla ponadto nadrzędne znaczenie uwzględniania zasady dobra dziecka we wszystkich aspektach dotyczących dzieci, a także stosowania w praktyce prawa do bycia wysłuchanym; przypomina, że art. 14 Karty praw podstawowych i art. 28 Konwencji ONZ o prawach dziecka gwarantują prawo do nauki każdemu dziecku, w tym dzieciom będącym migrantami i uchodźcami, niezależnie od ich statusu, zarówno dzieciom bez opieki, jak i z opiekunami, oraz przewidują, że należy unikać odrębnej ścieżki kształcenia i segregacji; w związku z powyższym wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dzieciom będącym migrantami i uchodźcami dostępu do kształcenia formalnego i nieformalnego w krótkim czasie od przybycia na ich terytorium; podkreśla, że państwa członkowskie powinny dbać o to, aby dzieciom będącym migrantami i uchodźcami udzielano rzeczywistego wsparcia językowego, socjalnego i psychologicznego w oparciu o indywidualną ocenę ich potrzeb; wyraża niepokój w związku szczególnymi potrzebami i podatnością na narażenia osób ubiegających się o azyl pochodzących z grup zmarginalizowanych i wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by szczególne potrzeby tych osób w zakresie bezpieczeństwa, opieki zdrowotnej i prawnego uznawania zostały zaspokojone;

14. podkreśla, że solidarność musi być zasadą, na której opiera się Unia w zakresie migracji, i potępia te państwa członkowskie, które wyraźnie naruszają tę zasadę; wzywa Radę do szybkiego przyjęcia reformy rozporządzenia dublińskiego, którą obecnie blokuje, uniemożliwiając właściwe funkcjonowanie wspólnego europejskiego systemu azylowego; podkreśla, że państwa członkowskie powinny dążyć do stworzenia połączonych systemów związanych z ochroną, takich jak przesiedlenia i przyjmowanie osób ze względów humanitarnych, które mogą zapewnić osobom potrzebującym międzynarodowej ochrony możliwość wjazdu do UE w celu poszukiwania tam azylu; zachęca państwa członkowskie do ułatwiania przyznawania wiz humanitarnych i regularnych programów mobilności w celu promowania

Środa, 16 stycznia 2019 r.

legalnych i bezpiecznych dróg wjazdu do UE, w szczególności dla osób potrzebujących ochrony, oraz do zagwarantowania im dostępu do usług i ich praw podstawowych, niezależnie od ich statusu; podkreśla, że państwa członkowskie muszą ponosić odpowiedzialność za eksternalizację polityki migracyjnej UE, w tym za współpracę z państwami trzecimi, w odniesieniu do których Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) stwierdził występujące powszechnie poważne przypadki łamania i naruszania praw człowieka; uważa, że Unia powinna odgrywać kluczową rolę w działaniach w dziedzinie przesiedleń na szczeblu światowym; przypomina, że każde działanie podejmowane przez dane państwo członkowskie w ramach prawa UE musi odbywać się z poszanowaniem praw i zasad zapisanych w Karcie praw podstawowych; wzywa państwa członkowskie do skutecznego zapewniania indywidualnego prawa do azylu oraz do wyrażania zgody na relokację uchodźców z państw członkowskich, do których przybywa ich duża liczba; wzywa również państwa członkowskie, aby przestrzegały zasady non-refoulement oraz by wprowadzały odpowiednie gwarancje proceduralne do swoich procedur azylowych i granicznych; stanowczo potępia fakt, że niektóre państwa członkowskie nie przestrzegają przepisów UE w zakresie azylu i powrotu i dopuszczają się naruszeń praw migrantów i osób ubiegających się o azyl, w tym nie zapewniają skutecznego dostępu do procedur azylowych, nie udzielają jasnych informacji na temat środków ochrony prawnej w następstwie decyzji o odesłaniu, pozbawiają migrantów i osoby ubiegające się o azyl żywności lub stosują automatyczne i systematyczne zatrzymywania;

15. docenia działania na rzecz ratowania życia i niesienia pomocy humanitarnej osobom potrzebującym prowadzone przez różne organizacje pozarządowe działające na Morzu Śródziemnym; przypomina, że ratownictwo morskie stanowi obowiązek prawny na mocy prawa międzynarodowego, w szczególności art. 98 Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (ratyfikowanej przez Unię i przez wszystkie jej państwa członkowskie), który nakazuje niesienie pomocy wszystkim osobom potrzebującym na morzu; przypomina swoją rezolucję z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie wytycznych dla państw członkowskich, mających na celu zapobieganie kryminalizacji pomocy humanitarnej⁽¹⁾; wzywa państwa członkowskie do wspierania organizacji pozarządowych zamiast utrudniania ich pracy oraz apeluje do Komisji i państw członkowskich o opracowanie i zapewnianie operacji poszukiwawczo-ratowniczych; wzywa UE i państwa członkowskie do przydzielenia wystarczających środków na operacje poszukiwawczo-ratownicze w ramach operacji humanitarnych prowadzonych na skalę europejską; wzywa państwa członkowskie do transpozycji odstępstwa dotyczącego pomocy humanitarnej, przewidzianego w dyrektywie w sprawie ułatwiania, w celu ograniczenia niezamierzonych skutków, jakie stosowanie pakietu dotyczącego ułatwiania ma dla obywateli i organizacji udzielających pomocy humanitarnej migrantom i dla spójności społecznej społeczeństwa przyjmującego;

16. podkreśla, że zajęcie się kwestią podatności na zagrożenia i specyficznych potrzeb migrantów powinno być nieodłączną częścią procesu integracji; przypomina, że ocena potrzeb migrantów powinna odbywać się regularnie i tak długo, jak będzie to konieczne, ponieważ ich sytuacja i potrzeby mogą się zmieniać i znacznie różnić w zależności od ich kraju pochodzenia; podkreśla fakt, że łączenie rodzin jest silnym narzędziem służącym wzmocnieniu pozycji migrantów i zapewniającym im poczucie, że mogą rozpocząć proces osiedlania się i integracji w nowym społeczeństwie przyjmującym; zwraca uwagę, że sama polityka przyjmowania jest niewystarczająca i że wyzwaniem dla UE jest stworzenie skutecznej polityki integracji; w związku z powyższym wzywa do intensywniejszej wymiany dobrych praktyk w zakresie integracji między państwami członkowskimi;

17. zwraca uwagę na utworzenie kilku nowych wielkoskalowych systemów informacyjnych, a także na cel poprawy ich interoperacyjności przy jednoczesnym utrzymaniu niezbędnych gwarancji, w tym gwarancji dotyczących ochrony danych i prywatności; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia szczególnych środków zabezpieczających dla zagwarantowania, że interoperacyjność wielkoskalowych systemów informatycznych jest zgodna z prawami podstawowymi wszystkich obywateli, a w szczególności prawami dzieci i osób wymagających szczególnego traktowania, takich jak osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową i osoby korzystające z niej, a także że nie prowadzi do profilowania; wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by wdrożenie interoperacyjności pozwalało na osiągnięcie celu związanego z ochroną dzieci, takiego jak identyfikacja zaginionych dzieci i pomoc w łączeniu rodzin;

Prawa kobiet

18. z zaniepokojeniem zauważa, że dokument FRA z 2017 r. zatytułowany „Wyzwania w zakresie praw kobiet w UE” potwierdza, iż kobiety i dziewczęta doświadczają w UE utrzymującej się dyskryminacji ze względu na płeć, seksistowskiej mowy nienawiści oraz przemocy ze względu na płeć oraz że poważnie ogranicza to ich zdolność do korzystania z przysługujących im praw i do udziału w społeczeństwie na równych prawach;

19. z zaniepokojeniem zauważa, że w sprawozdaniu Europejskiego Forum Osób Niepełnosprawnych w sprawie położenia kresu przymusowej sterylizacji niepełnosprawnych kobiet i dziewcząt wskazano, że niepełnosprawne kobiety nadal cierpią z powodu arbitralnych decyzji prowadzących do sterylizacji bez ich wiedzy, zgody czy zezwolenia;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0314.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

20. w tym względzie wzywa państwa członkowskie, aby zgodnie z sugestią zawartą w sprawozdaniu FRA rozważyły sześć głównych obszarów interwencji celem większego zaangażowania się w ochronę godności oraz praw kobiet i dziewcząt, mianowicie: nadanie organom ds. równości uprawnień do zajęcia się szeregiem kwestii, które mają wpływ na prawa kobiet, począwszy od równouprawnienia płci po problem przemocy wobec kobiet; poprawa bezpieczeństwa w internecie; skuteczniejsze promowanie równości płci w edukacji i uczeniu się przez całe życie; wprowadzenie parytetu płci jako ważny krok na drodze pozytywnych działań; uwzględnianie problematyki równości płci w koordynacji polityki gospodarczej w całej UE w ramach europejskiego semestru; oraz usprawnienie gromadzenia danych i rozpowszechniania wiedzy na temat wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

21. zdecydowanie potępia wszelkie formy przemocy wobec kobiet i w związku z tym wzywa Komisję, aby przedłożyła akt prawny wspierający państwa członkowskie w zapobieganiu wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt i przemocy ze względu na płeć oraz w eliminowaniu takich form przemocy; zwraca się do Rady o uruchomienie klauzuli pomostowej przez przyjęcie jednomyślniej decyzji określającej przemoc wobec kobiet i dziewcząt (oraz inne formy przemocy uwarunkowanej płcią) jako dziedzinę przestępczości na mocy w art. 83 ust. 1 TFUE; z zadowoleniem przyjmuje przystąpienie 13 czerwca 2017 r. Unii Europejskiej do konwencji stambulskiej, gdyż jest ona pierwszym kompleksowym prawnie wiążącym instrumentem międzynarodowym dotyczącym zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej, chociaż przystąpienie to ogranicza się jedynie do dwóch dziedzin; ubolewa, że dotychczas jedynie 20 państw członkowskich ratyfikowało konwencję; ubolewa, że w niektórych państwach członkowskich debatę nad ratyfikacją konwencji stambulskiej towarzyszą wprowadzające w błąd interpretacje dotyczące definicji przemocy ze względu na płeć i płci; zachęca pozostałe państwa członkowskie i Radę do bezwzględnego zakończenia procesu przystąpienia UE do konwencji oraz osiągnięcia porozumienia w sprawie związanego z nią kodeksu postępowania, aby zapewnić wdrażanie konwencji przez UE; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania w każdy możliwy sposób, w tym przez regularne wsparcie finansowe, organizacji społeczeństwa obywatelskiego pracujących z ofiarami przemocy ze względu na płeć;

22. podkreśla, że seksizm i stereotypy płci prowadzące do dominacji nad kobietami i dyskryminacji kobiet mają znaczący wpływ na prawa podstawowe kobiet we wszystkich sferach życia; przypomina, że kobiety często doświadczają dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, mającej swoje źródło między innymi w przynależności do mniejszości etnicznej, orientacji seksualnej, niepełnosprawności lub statusie migrantki; podkreśla, że potrzebna jest edukacja w zakresie równości kobiet i mężczyzn, przełamywania stereotypów dotyczących ról przypisywanych płciom oraz poszanowania integralności osobistej na wszystkich szczeblach i dla wszystkich grup wiekowych, aby skutecznie zaradzić wszystkim formom dyskryminacji; zachęca państwa członkowskie do odpowiedniego rozwiązania tej kwestii w programach nauczania; ubolewa nad faktem, że kobiety wciąż cierpią z powodu nierównego traktowania na rynku pracy, na które składa się niższy odsetek zatrudnienia kobiet, zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć, częstsze podejmowanie przez kobiety pracy w niepełnym wymiarze godzin, mniej korzystne uprawnienia emerytalne, segregacja płciowa w strukturze zawodowej oraz wolniejsze tempo awansu; wzywa państwa członkowskie, aby zajęły się głównymi barierami strukturalnymi, które stoją na przeszkodzie wzmocnieniu pozycji gospodarczej kobiet, oraz problemem niedostatecznej reprezentacji kobiet w pracy, podejmowaniu decyzji i w polityce, będącymi wynikiem licznych i wzajemnie powiązanych form nierówności, stereotypów i dyskryminacji w sferze prywatnej i publicznej; wzywa państwa członkowskie, aby przedstawiły środki mające na celu skuteczne zwalczanie molestowania seksualnego i przemocy w miejscach publicznych, w miejscu pracy oraz w internecie i poza nim, a także by zapewniały ofiarom przemocy na tle płciowym odpowiednią liczbę schronisk oraz ukierunkowanych i zintegrowanych usług wsparcia, w tym wsparcia i doradztwa w związku z traumatycznymi przeżyciami; apeluje do państw członkowskich, aby wymieniały się najlepszymi praktykami oraz by prowadziły regularne szkolenia dla pracowników służb policyjnych i sądowych na temat nowych form przemocy wobec kobiet;

23. wyraża poparcie dla demonstracji, które odbyły się w wielu państwach członkowskich w 2017 r. w następstwie regresu praw w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, oraz dla szerokiego nagłaśniania w mediach przypadków molestowania seksualnego; zdecydowanie stwierdza, że odmowa zapewnienia usług dotyczących zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nim praw, w tym bezpiecznej i legalnej aborcji, stanowi formę przemocy wobec kobiet i dziewcząt; przypomina, że kobiety i dziewczęta muszą mieć kontrolę nad swoim ciałem i seksualnością; zachęca państwa członkowskie UE, aby podjęły skuteczne działania w celu zapewnienia poszanowania i ochrony praw seksualnych i reprodukcyjnych kobiet w odniesieniu do szeregu praw obywatelskich, politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturalnych, między innymi prawa do integralności fizycznej, zdrowia, prawa do wolności od tortur i złego traktowania, prawa do ochrony prywatności, równości i niedyskryminacji; podkreśla w związku z tym, że osoby niepełnosprawne mogą domagać się korzystania z praw podstawowych na równi z innymi; wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania kompleksowej edukacji seksualnej i szybkiego dostępu kobiet do planowania rodziny oraz do pełnej gamy usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym do nowoczesnych metod antykoncepcji, oraz do bezpiecznej i legalnej aborcji; odnotowuje, że działania te powinny obejmować zniesienie przepisów, polityki i praktyk naruszających te prawa, a także zapobieganie erozji istniejących systemów ochrony; nalega na fakt, że Unia musi odgrywać rolę w podnoszeniu świadomości na temat tych kwestii i w propagowaniu najlepszych praktyk;

Środa, 16 stycznia 2019 r.

Wolność mediów, wolność słowa i wolność zgromadzeń

24. przypomina, że w art. 11 Karty praw podstawowych zapisano prawo każdego obywatela do posiadania niezależnej opinii, do swobody wypowiedzi oraz do poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów za pośrednictwem wszelkich środków przekazu, bez względu na granice;

25. podkreśla, że publiczne obrady i debaty są kluczowe dla funkcjonowania demokratycznych społeczeństw, i zachęca w związku z tym UE i jej państwa członkowskie, aby podejmowały dalsze działania na rzecz zagwarantowania i ochrony wolności słowa i zgromadzeń jako praw podstawowych i podstawowych zasad procesów demokratycznych; przypomina, że – zgodnie ze sprawozdaniem z 2017 r. Sekretarza Generalnego Rady Europy w sprawie stanu demokracji, praw człowieka i praworządności – możliwości pokojowego protestu są ograniczone w przypadku, gdy na zgromadzenie publiczne nakłada się nieuzasadnione restrykcje; zdecydowanie potępia w tym względzie rosnące ograniczenia wolności zgromadzeń stosowane w niektórych przypadkach przez organy władzy przy nieproporcjonalnym użyciu siły wobec pokojowych demonstrantów; przypomina, że podczas wykonywania swych obowiązków funkcjonariusze organów ścigania muszą zapewniać poszanowanie i ochronę ludzkiej godności oraz utrzymanie i gwarantowanie praw człowieka wszystkich osób; podkreśla, że służby policji są w pierwszej kolejności służbami bezpieczeństwa i ochrony osób oraz że wszelkie nadmierne i nieuzasadnione zastosowanie siły przez funkcjonariuszy organów ścigania musi być przedmiotem bezstronnego i wyczerpującego dochodzenia prowadzonego przez właściwe organy każdego państwa członkowskiego;

26. wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich kroków zapewniających ochronę i propagowanie pluralistycznych, niezależnych i wolnych mediów; stanowczo potępia trendy podejmowane w niektórych państwach członkowskich dążące do skupienia mediów w rękach podmiotów gospodarczych sprzyjających obozowi rządzącemu oraz do niewłaściwego wykorzystywania mediów publicznych do rozpowszechniania wyłącznie przekazu rządowego; zauważa, że zadaniem mediów jest zachęcanie do zdrowych obrad oraz że media stanowią w związku z tym filar demokracji;

27. wyraża zaniepokojenie faktem, że na szczeblu krajowym w państwach członkowskich UE można wskazać bardzo niewiele szczegółowych ram prawnych lub politycznych zapewniających ochronę dziennikarzom i pracownikom sektora mediów przed przemocą, groźbami i zastraszaniem; przypomina, że według Rady Europy nadużycia i przestępstwa popełniane wobec dziennikarzy mogą prowadzić do potencjalnie wysokiego poziomu autocenzury, co samo w sobie ma poważny wpływ na wolność wypowiedzi i podważa prawa obywateli do informacji i uczestnictwa; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w państwach członkowskich nadal dochodzi do zabójstw dziennikarzy; wzywa krajowe organy ścigania do podjęcia wszelkich możliwych środków na rzecz zapobiegania tego rodzaju przemocy, zacieśnienia współpracy z Europolem i przyspieszenia śledztw dotyczących zabójstw dziennikarzy na terenie UE; jest również zaniepokojony niepewnymi warunkami pracy wielu dziennikarzy i pracowników sektora mediów oraz poziomem przemocy fizycznej i psychologicznej, jakiej oni doświadczają, co może osłabiać ich zdolność do wykonywania pracy, a tym samym wpływać na jakość dziennikarstwa i różnorodność wypowiedzi dziennikarskich; podkreśla znacznie unijnych projektów, takich jak monitor pluralizmu mediów i inicjatywa dotycząca mapowania wolności mediów, w ramach których ocenia się zagrożenia dla pluralizmu mediów w Europie, śledzi przypadki ograniczania i naruszeń wolności mediów oraz zagrożeń dla nich, prowadzi kampanie na rzecz podnoszenia świadomości i zapewnia wsparcie dziennikarzom w niebezpieczeństwie oraz na rzecz transgranicznego dziennikarstwa śledczego; podkreśla, że należy zabezpieczyć finansowanie działań związanych z tymi i podobnymi kwestiami w nowych WRF;

28. podkreśla kluczową rolę sygnalistów dla ochrony interesu publicznego i promowania kultury rozliczalności publicznej oraz uczciwości w instytucjach publicznych i prywatnych; podkreśla, że zgłaszanie naruszeń jest zasadniczym elementem dziennikarstwa śledczego i wolności mediów; potępia groźby, działania odwetowe i głosy potępienia, których nadal doświadczają sygnaliści w UE; w tym kontekście przypomina swoją rezolucję z dnia 24 października 2017 r. w sprawie uzasadnionych środków ochrony sygnalistów działających w interesie publicznym podczas ujawniania poufnych informacji posiadanych przez przedsiębiorstwa i organy publiczne ⁽¹⁾; wskazuje, że zgodnie z opublikowanym 23 kwietnia 2018 r. komunikatem Komisji w sprawie wzmocnienia ochrony sygnalistów na szczeblu UE ⁽²⁾ jedynie dziesięć państw członkowskich wprowadziło kompleksowe przepisy na rzecz ochrony sygnalistów; przyjmuje z zadowoleniem wnioski Komisji z dnia 23 kwietnia 2018 r. dotyczący dyrektywy horyzontalnej w sprawie osób zgłaszających przypadki naruszenia prawa Unii ⁽³⁾ i podkreśla znaczenie szybkich działań następczych ze strony współustawodawców, aby możliwe było przyjęcie wniosku przed końcem obecnej kadencji parlamentarnej;

29. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 26 kwietnia 2018 r. zatytułowany „Zwalczanie dezinformacji w internecie: podejście europejskie oraz zawarte w nim działania” ⁽⁴⁾, których celem jest stworzenie bardziej przejrzystego, wiarygodnego i rozliczalnego ekosystemu internetowego, zwiększenie bezpieczeństwa i odporności procesów wyborczych,

⁽¹⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 143.

⁽²⁾ COM(2018) 0214.

⁽³⁾ COM(2018) 0218.

⁽⁴⁾ COM(2018) 0236.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

sprzysianie edukacji i umiejętności korzystania z mediów, zwiększenie wsparcia dla wysokiej jakości dziennikarstwa i wzmocnienie strategicznych zdolności komunikacyjnych Unii; wyraża zaniepokojenie z powodu potencjalnego zagrożenia, jakie pojęcie nieprawdziwych informacji może stanowić dla wolności słowa i wypowiedzi oraz niezależności mediów, a także podkreśla negatywny wpływ rozprzestrzeniania się fałszywych informacji na jakość debaty politycznej i na świadome uczestnictwo obywateli w demokratycznym społeczeństwie; uważa, że własną opinię uzyskuje się przede wszystkim w drodze rozwoju edukacji i kształtowania krytycznego myślenia; podkreśla, że profilowanie do celów politycznych, dezinformacja i manipulacja informacjami mogą być wykorzystywane przez partie polityczne oraz podmioty publiczne i prywatne w UE i poza nią, a także mogą stanowić zagrożenie dla unijnych wartości demokratycznych, tak jak w przypadku afery dotyczącej serwisu Facebook i Cambridge Analytica; wzywa Komisję, aby kontynuowała działania mające na celu zapobieganie tym praktykom i zagwarantowanie ochrony danych, przejrzystości i cyberbezpieczeństwa;

30. wyraża zaniepokojenie w związku z istniejącymi przeszkodami, z jakimi obrońcy praw człowieka, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające w dziedzinie praw podstawowych i demokracji, mierzą się w swojej pracy, w tym z poważnymi ograniczeniami wolności zrzeszania się i wolności słowa stawianymi przed zainteresowanymi organizacjami i obywatelami, a także z ograniczeniami w zakresie finansowania; uznaje kluczową rolę tych organizacji w dbaniu o to, by podstawowe prawa i wartości obejmowały faktycznie wszystkich obywateli, oraz podkreśla, że powinny być one w stanie wykonywać swoją pracę w bezpiecznym i sprzyjającym im środowisku; jest zaniepokojony zamykaniem przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego w niektórych państwach członkowskich; apeluje do UE i państw członkowskich o aktywne przeciwdziałanie podstawowym przyczynom kurczenia się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego oraz o zapewnienie przestrzegania praw podstawowych; ponownie wzywa do odpowiedniego finansowania unijnego, jak wskazano w rezolucji Parlamentu z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie stworzenia instrumentu na rzecz wartości europejskich⁽¹⁾, aby wspierać organizacje społeczeństwa obywatelskiego zaangażowane w propagowanie podstawowych wartości w Unii Europejskiej oraz by zapobiegać niewłaściwemu wykorzystywaniu takiego finansowania;

Rasizm, ksenofobia, dyskryminacja, mowa nienawiści i inne formy nietolerancji

31. zaznacza, że UE i jej państwa członkowskie powinny skutecznie zająć się zjawiskiem dyskryminujących i siłowych aktów sprzeciwu dotyczących kształcenia dzieci będących migrantami i uchodźcami, dzieci romskich i dzieci należących do mniejszości oraz skutecznie zwalczać to zjawisko zarówno w drodze reakcji prawnych, jak i propagowania wzajemnego zrozumienia i spójności społecznej; zachęca państwa członkowskie do dopilnowania, aby zwyczajowe programy nauczania zawierały skuteczne środki gwarantujące i propagujące poszanowanie różnorodności, zrozumienia międzykulturowego i praw człowieka; w tym celu zachęca państwa członkowskie UE, aby promowały integracyjne kształcenie w szkołach od najmłodszych lat;

32. wskazuje, że przemoc i przestępstwa, których podłożem jest rasizm, ksenofobia, nietolerancja religijna lub uprzedzenie do danej osoby ze względu na jej niepełnosprawność, orientację seksualną lub tożsamość płciową, są przykładami przestępstw z nienawiści; potępia wszystkie rodzaje przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści, do których codziennie dochodzi w UE i które w niektórych państwach członkowskich są postrzegane jako normalne; stanowczo potępia pojawianie się ruchów skrajnie prawicowych i wyraża zaniepokojenie z powodu banalizacji mowy nienawiści, które można przypisać niektórym osobistościom politycznym; wzywa do przyjęcia podejścia zakładającego zerową tolerancję dla wszelkich form dyskryminacji motywowanej jakimikolwiek pobudkami; wzywa Radę, by bezzwłocznie wznowiła i dokończyła negocjacje dotyczące dyrektywy w sprawie równego traktowania; przypomina, że decyzja ramowa Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnych, która powinna zostać wdrożona przez państwa członkowskie do 28 listopada 2010 r., daje podstawę prawną do nałożenia kar na osoby prawne, które publicznie nawołują do przemocy lub nienawiści wobec mniejszości;

33. przypomina, że państwa członkowskie, które systematycznie rejestrują, gromadzą i publikują corocznie zdezagregowane dane dotyczące wszelkich form dyskryminacji i przestępstw z nienawiści, dokonują tego wyłącznie w celu zidentyfikowania przyczyn dyskryminacji i zwalczania jej oraz że dane te są całkowicie anonimowe, aby wykluczyć wszelkie profilowanie lub „eticzne” dane statystyczne, co umożliwia jednocześnie państwom członkowskim oraz innym kluczowym zainteresowanym stronom opracowanie skutecznych i opartych na dowodach reakcji prawnych i politycznych na te zjawiska; przypomina, że wszelkie dane powinny być gromadzone zgodnie z krajowymi ramami prawnymi i unijnymi przepisami o ochronie danych; z zadowoleniem przyjmuje zbiór zasad przewodnich dotyczących przestępstw z nienawiści, przeznaczonych dla organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, oraz zasad przewodnich dotyczących dostępu do wymiaru sprawiedliwości, ochrony i wsparcia dla ofiar przestępstw z nienawiści opracowanych przez Grupę Wysokiego Szczebla ds. Zwalczania Rasizmu, Ksenofobii i Innych Form Nietolerancji; przypomina, że

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0184.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

nagabywanie dzieci dla celów seksualnych, cyberprzemoc i rozpowszechnianie treści pornograficznych umotywowane zemstą stanowią nowe formy przestępczości w internecie, które mogą mieć szczególnie poważny wpływ na młodzież i dzieci; przypomina w związku z tym o konieczności posiadania umiejętności korzystania z mediów i informacji, zwłaszcza w przypadku dzieci, aby zapewniać odpowiedzialne korzystania z internetu; wyraża zaniepokojenie brakiem zgłaszania przestępstw z nienawiści przez ofiary z powodu niewystarczających zabezpieczeń i faktem, że władze w państwach członkowskich nie ścigają przestępstw z nienawiści i nie nakładają kar w wystarczającym stopniu; podkreśla zatem, że należy koniecznie zachęcać ofiary do zgłaszania przypadków przestępstw z nienawiści lub dyskryminacji oraz zapewnić im odpowiednią ochronę i wsparcie;

34. wzywa państwa członkowskie do dalszych wysiłków na rzecz zapewnienia skutecznego wykonania w praktyce dyrektywy Rady 2000/43/WE wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (dyrektywa w sprawie równości rasowej) ⁽¹⁾ oraz do zapewnienia skutecznego wykonania decyzji ramowej w sprawie rasizmu i ksenofobii, aby przeciwdziałać utrzymującej się dyskryminacji Romów, antysemityzmowi, islamofobii, afrofobii, antycygańskości i aporofobii; zwraca uwagę, że państwa członkowskie powinny zaproponować przegląd lub dokonać przeglądu i, w razie konieczności, zmiany swoich krajowych strategii integracji, aby zagwarantować, że wszystkie osoby mają pełne prawo do skutecznego udziału w procesie integracji poprzez wspieranie i ochronę ich praw podstawowych;

35. wyraża zaniepokojenie, że w 2017 r. nie doszło do żadnego znaczącego postępu pod względem osiągania celów krajowych strategii integracji Romów; zauważa, że środki pochodzące z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych nie są powiązane z krajowymi strategiami integracji Romów i Romowie często z nich nie korzystają; potępia doświadczane przez Romów przypadki dyskryminacji, segregacji, mowy nienawiści, przestępstw popełnianych z nienawiści oraz wykluczenia społecznego; potępia ciągłą dyskryminację Romów w zakresie dostępu do mieszkań (zwłaszcza przymusowe eksmisje), dostępu do opieki zdrowotnej, edukacji, rynku pracy, wymiaru sprawiedliwości i równości wobec prawa; ostrzega, że dzieci i kobiety należące do ludności romskiej są pod tym względem szczególnie wrażliwe;

36. ubolewa nad faktem, że w 2017 r. osoby LGBTI nadal padały ofiarami nękania, napastowania i przemocy oraz doświadczały wielu form dyskryminacji i nienawiści, w tym w obszarze edukacji, opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa i zatrudnienia; wyraża zaniepokojenie z powodu nieustannych przypadków stygmatyzacji, przemocy i dyskryminacji osób LGBTI ze względu na płeć oraz z powodu braku wiedzy i interwencji ze strony organów ścigania, w szczególności w odniesieniu do osób transseksualnych i marginalizowanych osób LGBTI, i zachęca państwa członkowskie do przyjmowania przepisów i strategii politycznych mających na celu zwalczanie homofobii i transfobii; zdecydowanie potępia promowanie i praktykowanie terapii konwersyjnej osób LGBTI oraz zachęca państwa członkowskie do uznania takich praktyk za przestępstwo; zdecydowanie potępia również patologizację tożsamości transseksualnej i interseksualnej; przypomina, że zwalczanie przemocy związanej z tożsamością płciową, ekspresją płciową, cechami płciowymi lub orientacją seksualną danej osoby należy do działań UE w zakresie przemocy ze względu na płeć; wzywa Komisję do włączenia perspektywy tożsamości płciowej do głównego nurtu tych działań; wzywa wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia środków na rzecz poszanowania i zagwarantowania w podobny sposób prawa do tożsamości płciowej, ekspresji płciowej, integralności fizycznej i samostanowienia; wzywa państwa członkowskie, aby zaktualizowały swoje kodeksy karne zgodnie z dyrektywą w sprawie równości rasowej; uważa, że zarówno orientacja seksualna, jak i niepełnosprawność powinny zostać włączone do każdego zbioru cech objętych ochroną przed dyskryminacją; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie niektórych elementów zawartych w opracowanym przez Komisję wykazie działań na rzecz postępów w zakresie równouprawnienia osób LGBTI (2014–2019); wzywa Komisję, aby utrzymała ambitne wieloletnie plany w tej dziedzinie przy zachowaniu ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego prowadzącymi działalność w omawianym obszarze;

37. podkreśla konieczność zwalczania dyskryminacji wobec mniejszości wyznaniowych; wyraża zaniepokojenie wzrostem liczby przypadków antysemityzmu i islamofobii; zaznacza, że należy zwalczać mowę nienawiści i przestępstwa z nienawiści, aby powstrzymać rozwój i radykalizację ruchów rasistowskich i ksenofobicznych, a także przypomina, że rasizm i ksenofobia są przestępstwami, a nie przekonaniem;

38. przypomina, że Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych to prawnie wiążący traktat międzynarodowy podpisany i ratyfikowany przez UE i obecnie wdrażany za pomocą europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020, którego celem jest zapewnienie równości szans w zakresie dostępności, uczestnictwa, równości, zatrudnienia, kształcenia i szkolenia, ochrony socjalnej, ochrony zdrowia i działań zewnętrznych UE; podkreśla, że w sprawozdaniu z realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności opublikowanym w lutym 2017 r. Komisja wskazała, że

⁽¹⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

pomimo poczynionych postępów, w szczególności w postaci europejskiego aktu prawnego w sprawie dostępności zaproponowanego w 2015 r., osoby niepełnosprawne w dalszym ciągu znajdują się w niekorzystnej sytuacji i doświadczają dyskryminacji w odniesieniu do zatrudnienia, edukacji i włączenia społecznego; podkreśla w związku z tym, że cele strategii pozostają aktualne, iż w latach 2017–2020 należy podjąć konkretne działania oraz że w rezolucji Parlamentu z dnia 30 listopada 2017 r. w sprawie wdrożenia europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności⁽¹⁾ zalecono wprowadzenie obowiązkowych wymogów dotyczących dostępności w przestrzeni publicznej, minimalnej wartości procentowej w zakresie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, gwarancji kształcenia integracyjnego, w tym dostępu do inicjatyw takich jak Erasmus+, przy zwróceniu szczególnej uwagi na kobiety i dzieci niepełnosprawne;

39. wzywa wszystkie państwa członkowskie, aby opracowały krajowy plan zwalczania wszelkich form przemocy wobec dzieci; ponawia swój apel do Komisji, aby odnowiła zobowiązanie do określenia nowego unijnego programu na rzecz praw dziecka oraz nowej strategii na rzecz praw dziecka, a także by dążyła do uwzględnienia praw dziecka w polityce, prawodawstwie i decyzjach finansowych UE i brała je pod uwagę podczas programowania i wdrażania polityki regionalnej i polityki spójności;

40. ubolewa z powodu dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminacji krzyżowej, jakiej doświadczają osoby starsze w starzejącym się społeczeństwie europejskim; apeluje do władz na wszystkich szczeblach rządu o wyraźniejsze uwzględnianie tego aspektu podczas opracowywania i realizowania strategii politycznych, w tym podczas realizacji europejskiego filaru praw socjalnych;

41. uważa, że szybki rozwój świata cyfrowego wymaga zwiększonej ochrony danych osobowych i prywatności; podkreśla, że chociaż internet oraz media społecznościowe i inne są niezwykleymi narzędziami komunikacji, a zwłaszcza źródłami informacji dla społeczeństwa, jednocześnie mogą być one wykorzystywane jako narzędzia technologiczne służące kontrolowaniu społeczeństwa obywatelskiego, zagrażające grupom szczególnie narażonym, a w szczególności dzieciom i kobietom, przede wszystkim poprzez uporczywe nękanie, napastowanie i publikowanie bez zgody zdjęć o charakterze seksualnym lub nagich; wzywa państwa członkowskie, aby skutecznie zagwarantowały prawo do otrzymywania i przekazywania informacji zgodnie z art. 11 Karty poprzez zrównoważone podejście w rozporządzeniu dotyczącym treści internetowych; odnotowuje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia mającego na celu zapobieganie rozpowszechnianiu treści o charakterze terrorystycznym w internecie oraz wzywa Radę i Parlament, aby opracowały tekst celem zapewnienia kontroli sądowej nad decyzjami o usuwaniu treści online;

Rola i mandat Agencji Praw Podstawowych (FRA)

42. z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki drugiej niezależnej zewnętrznej oceny FRA dotyczącej lat 2013–2017 (październik 2017 r.) oraz związane z nią zalecenia zarządu agencji;

43. z zadowoleniem przyjmuje wielowymiarową działalność operacyjną Agencji, np. na obszarach pod szczególną presją migracyjną w Grecji i we Włoszech, a także działalność na rzecz zwiększania wiedzy i prowadzenie szkoleń z zakresu praw człowieka; apeluje o rozszerzenie całościowej misji statutowej Agencji, aby włączyć do niej również zadanie operacyjne polegające na zapewnianiu pomocy technicznej, szkoleń i budowania zdolności w zakresie kwestii dotyczących praw podstawowych na rzecz instytucji, organów i agencji UE, a także państw członkowskich podczas wdrażania przepisów UE;

44. przyjmuje do wiadomości opinie wydane przez Agencję i zdecydowanie zachęca państwa członkowskie, aby wzięły pod uwagę i wdrażały zalecenia Agencji dla zagwarantowania ścisłego przestrzegania praw podstawowych w UE;

45. ponawia swój apel o dostosowanie mandatu FRA do traktatu z Lizbony, również poprzez „wyraźne stwierdzenie”, że rozporządzenie ustanawiające obejmuje współpracę policyjną i sądową;

46. z zadowoleniem przyjmuje opinie FRA w sprawie projektów unijnych aktów ustawodawczych i zgadza się ze stanowiskami jej zarządu, zgodnie z którymi „[g]dy ustawodawca unijny zajmuje się procedurami ustawodawczymi związanymi z kwestiami dotyczącymi praw podstawowych, agencja powinna mieć możliwość zapewnienia pomocy i wiedzy fachowej, jeżeli zachodzi taka potrzeba, a nie tylko wówczas, gdy jest to wymóg formalny,” oraz „w celu pełnego wykorzystania wiedzy fachowej agencji w procesie ustawodawczym rozporządzenie ustanawiające powinno umożliwiać agencji wydawanie z własnej inicjatywy niewiążących opinii w sprawie projektów unijnych aktów ustawodawczych”;

⁽¹⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 110.

Środa, 16 stycznia 2019 r.

47. uważa, że instytucje UE powinny zapewnić wzmocnione formy konsultacji, oceny skutków i kontroli prawnej, w tym przez zwracanie się o poradę do odpowiednich niezależnych organów eksperckich, takich jak FRA, w przypadku gdy dany zbiór aktów ustawodawczych może stanowić wsparcie praw podstawowych lub mieć negatywne skutki w tym zakresie; w tym kontekście uważa, że w zmienionej wersji porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa można by zapewnić bardziej regularne konsultacje z FRA;

48. zaleca, aby ustawodawcy unijni zwracali się do FRA o niezależną i zewnętrzną opinię dotyczącą praw człowieka za każdym razem, gdy procedury ustawodawcze budzą poważne zastrzeżenia dotyczące przestrzegania praw podstawowych; apeluje do Komisji, aby zagwarantowała, że Agencja otrzymuje środki doraźne umożliwiające pełną realizację jej zadań;

o

o o

49. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
